

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

В деяких країнах (Англія, США), тварина є суб'єктом цивільного права, має права та обов'язки, може вступати до правовідносин. Щоправда, таким суб'єктам наданий «особливий» обсяг правоздатності – вони прирівняні до «обмежено-» або «недієздатних», тобто їм призначається опікун, який виключно в їх інтересах і від їх імені може вчиняти правочини. Така конструкція є нетиповою для України, проте її втілення, а також втілення усіх вищезазначених змін, зможе зробити Україну прикладом в плані законодавчого регулювання захисту тварин та подолання проблеми їх безпритульності [6].

Підводячи підсумок, необхідно зазначити, що українське законодавство, яке регламентує проблему безпритульних тварин, потребує рішучих змін. Враховуючи досвід розвинених зарубіжних країн, можна запропонувати наступне: 1) запровадити обов'язкову реєстрацію тварин їх власниками; 2) встановити податок за утримання домашніх тварин (собак і котів), який буде доступний кожному пересічному громадянину (громадян, які взяли тварину з притулку, не обкладаючи податком); 3) спрямувати кошти, що отримані при сплаті такого податку, на утримання притулків для тварин; 4) надавати пільги з оподаткування підприємствам, які створюють та утримують притулки для тварин; 5) ветеринарним лікарям, які безкоштовно займаються стерилізацією безпритульних тварин, надати пільги з оподаткування їх діяльності. У даному випадку це лише початкові кроки, які дозволять вирішити проблему безпритульних тварин гуманним способом, уникнувши евтаназії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Захист тварин у США та Україні: в чому різниця? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sos-animals.info/ru/boritesya/poruchznamenami/122-mahova.html>.
2. Про захист тварин від жорстокого поводження [Електронний ресурс]: Закон України від 21.02.2006 р. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3447-15>.
3. Проблема захисту прав безпритульних тварин в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2012/problema-zahystu-prav-bezprytulnyh-tvaryn-v-ukrajini-2>.
4. Програма нагляду за тваринами [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ua-referat.com/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D1%83_%D0%B7%D0%B0_%D1%82%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.
5. Досвід Німеччини у вирішенні проблем безпритульних тварин [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://shelteranimals.kiev.ua/index.php/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B1%D0%B0% /opyt-germanii.html>.
6. 10 важливих змін до законодавства про захист тварин [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://happyraw.ua/news/zminy-u-zakonodavstvi-pro-zahyst-tvaryn>.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ – ЗВІТ ПЕРЕД УКРАЇНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ

Мотрюк А.Д.

студентка V курсу юридичного факультету

Сумського державного університету

Наукові керівники: Куліш А.М.

*професор, д.ю.н., Заслужений юрист України, декан юридичного факультету
Сумського державного університету*

Гаруст Ю.В.

д.ю.н., доцент кафедри АПП ФЕБ Сумського державного університету

Сучасні процеси реформування системи органів державної влади спрямовані на підвищення ефективності функціонування механізму державного управління з метою подолання складної економічної та політичної ситуації в Україні. В таких умовах важливим інструментом здійснення реформаторських заходів є публічний контроль громадськості за діяльністю органів державної влади, що передбачає ознайомлення зі звітністю органів державного управління за результатами своєї діяльності. На нашу думку, питання звітування щодо діяльності Кабінету Міністрів України заслуговує особливої уваги суспільства та є актуальним, адже наразі низька ефективність діяльності уряду зумовлюється непрозорістю його діяльності та неможливістю громадян здійснювати контроль за раціональним використанням коштів і матеріальних ресурсів.

Відтак, мета роботи – характеристика та аналіз сучасних способів звітування Кабінету Міністрів України за результатами своєї діяльності, внесення пропозицій щодо покращення механізму звітування уряду перед суспільством..

Перш за все, ми вважаємо за доцільне звернутися до значення самого поняття «звіт», «звітування» з різних точок зору.

Так, звернувшись до словника української мови, можна знайти наступне тлумачення поняття «звіт». Під звітом розуміється письмове чи усне повідомлення офіційній особі або організації про свою роботу, виконання завдань, доручень [1, с. 488]. Таке роз'яснення поняття «звіт», на нашу думку, недостатньо розкриває зміст цієї діяльності.

Тому, заслуговує уваги філософський підхід до розкриття змісту «звіту». Так, Пантелеев В.П. зауважує, що філософський підхід передбачає поділ відносин звітності на суб'єкти та об'єкти (онтологічний аспект), визначення потреб суб'єкта, його цілей, інтересів (аксіологічний аспект), встановлення джерел, форм й методів наукового пізнання (гносеологічний аспект), нарешті створення методики розгляду різних дій з точки зору їх ефективності (праксеологічний аспект) [2, с. 172]. Ми вважаємо, такий розгляд змісту поняття «звіт» досить змістовно розкриває значення цієї категорії, а тому заслуговує уваги з позиції розгляду звітності як ефективного механізму підконтрольності Кабінету Міністрів українському суспільству.

Варто погодитись з думкою Комісії Європейських Співтовариств, що реальна публічна підзвітність і підконтрольність посадових осіб органів державної влади у своїй діяльності інтересам суспільства є ознаками ефективної державної політики та універсальними принципами «належного урядування» [3]. Зокрема, ми вважаємо, що звітування Кабінету Міністрів України забезпечує можливість кожного громадянина контролювати діяльність уряду та є гарантією законного функціонування представницьких органів влади в Україні.

Звернемося до законодавчих основ звітування Кабінетом Міністрів. Так, Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 № 794-VII закріплює обов'язок уряду подавати річний звіт про виконання закону про Державний бюджет України Верховній Раді України, Президенту України та Рахунковій палаті не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним. Кабінет Міністрів України одночасно із звітом про виконання Державного бюджету України за минулий рік подає Верховній Раді

України звіти про хід виконання загальнодержавних програм. Якщо говорити про доступ до щорічного звіту про Державного бюджету України громадян України безпосередньо, то він забезпечується шляхом опублікування на офіційному сайті Кабінету Міністрів України та є загальнодоступним для громадськості.

Варто відзначити ще одним із способів звітування Кабінету Міністрів є передбачений щотижневий час у Верховній Раді України для запитань членам Кабінету Міністрів України, тобто так звану «Годину запитань до Уряду». У її проведенні бере участь Кабінет Міністрів України в повному складі. Оскільки проведення «Години запитань до Уряду» передбачає надання відповідей членами Кабінету Міністрів України на запитання народних депутатів України, комітетів, тимчасових спеціальних та слідчих комісій, представників депутатських фракцій, то таким чином надається можливість для уточнення питань щодо поточної діяльності уряду. Щодо доступу громадськості до такого способу звітування, то це забезпечується завдяки трансляванню у прямому ефірі каналами телебачення і радіомовлення.

На нашу думку, важливим інструментом здійснення публічного контролю громадськості за діяльністю Кабінету Міністрів України є публічне звітування. На Кабінет Міністрів покладено обов'язок регулярно інформувати громадськість через засоби масової інформації про свою діяльність.

Розглядаючи публічну звітність, Буханевич А.І. виділяє критеріальні засади, на яких вона повинна базуватись. Передусім, мова має йти про чітке розуміння органами державної влади своїх обов'язків перед інститутами громадянського суспільства щодо відкриття певної інформації. При цьому слід також вказати на квотовані прийоми у відкритті такої інформації, оскільки абсолютна відкритість досить часто може становити відповідні організаційні виклики. Виходячи із цього у суспільстві має бути розроблений відповідний інформаційний реєстр, який би чітко визначав, яку інформацію і протягом якого періоду громадянин може отримати. Варто також чітко визначити часові межі, протягом якого періоду орган державної влади зобов'язаний довести до громадянина ту чи іншу інформацію, яка має не лише стратегічний, а і тактичний характер [4, с. 2]. Ми погоджуємося із цією думкою, однак вважаємо за необхідне виділити такий критерій публічної звітності як необхідність доведення інформації до найбільш можливого кола громадян, що забезпечить загальну поінформованість суспільства про діяльність уряду.

Слід звернути увагу на набір інформації, щодо якої повинна здійснюватись публічна звітність. До неї, Буханевич А.І. відносить: основні нормативні документи, які визначають функціональні завдання органу державної влади; основні документи (програми, концепції, проекти законодавчих ініціатив), підготовлені органом державної влади щодо забезпечення суспільно-політичного та економічного розвитку держави; вичерпна інформація про порядок надання державно-управлінських послуг органом державної влади; актуальні матеріали, опубліковані органом державної влади і які потребують громадського обговорення; проекти документів, які потребують залучення громадськості для обговорення; основні новини про діяльність органу державної влади (анонсовані події про діяльність структурних підрозділів органу державної влади); рекомендації, відповідні державно-управлінські резолюції щодо розв'язання типових проблем громадськості [4, с. 7]. Ми частково погоджуємось із цією думкою, оскільки вважаємо, що необхідно до цієї інформації віднести також конкретизовані відомості щодо використання коштів на функціональне та технічне забезпечення органу влади.

Звертаючись до реалізації публічної звітності Кабінетом Міністрів, то вона представлена офіційним веб-сайтом уряду України, що забезпечує доступ громадськості до інформації щодо діяльності виконавчої влади в Україні. Зокрема, позитивним є те, що за виконанням Програми діяльності Кабінету Міністрів України громадяни можуть слідкувати на веб-сайті, що є електронним звітом, в якому кожне міністерство публікує дані про стан виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України [5]. Зокрема, перелік завдань, які повинно виконати кожне з міністерств розміщується в окремій рубриці. Щодо кожного завдання розроблені етапи з його виконання, здійснення яких повинно щоденно вноситися на сайт на протязі його роботи. Важливим є те, що кожен громадянин може спостерігати за строками реалізації кожного з нормативних актів: Чи розпочата розробка акту, чи проходить громадське обговорення, чи внесено акт на розгляд Кабінету Міністрів тощо. Щодо кожного із завдань Програми встановлена чітка дата виконання завдання, що дозволяє слідкувати за ефективністю роботи при оцінці міністерства. У випадку, якщо Кабінетом Міністрів приймається рішення про перенесення дати виконання, чи про відміну або внесення додаткового завдання якомусь з міністерств – дані на сайті змінюються. На нашу думку, така форма реалізації публічної звітності Кабінетом Міністрів є досить доцільною та інформативною для громадян.

Варто виокремити ще один спосіб звітування Кабінету Міністрів перед громадянами, що забезпечується засобами масової інформації згідно із Законом України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» від 23.09.1997 № 539/97. Так, під висвітленням діяльності органів державної влади розуміється одержання, збирання, створення, поширення, використання і зберігання інформації про діяльність органів державної влади, задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб про роботу цих органів. Ми вважаємо, цей спосіб звітування Кабінету Міністрів досить ефективним, оскільки важливим є можливість засобів масової інформації щодо проведення власного дослідження і аналізу діяльності органів державної влади, надання оцінки їхнім діям, коментування, оскільки це гарантує незалежність та прозорість отриманої інформації для громадян.

Таким чином, виходячи з дослідження вищезазначених способів звітування Кабінету Міністрів перед громадянами, можна зробити висновок, що на даний час Кабінетом Міністрів України створена можливість ознайомлення громадян зі звітами щодо своєї діяльності за допомогою багатьох способів, що сприяє забезпеченню прозорості діяльності уряду та його підзвітності інститутам громадянського суспільства. Важливу роль при звітуванні Кабінету Міністрів відіграють принципи прозорості, достовірності наданих даних та їх об'єктивності, прогнозованості та можливості зіставлення результатів реалізації програм. Проте, вважаємо за доцільне, з метою підвищення ефективності функціонування механізму звітування Кабінету Міністрів, запропонувати наступне:

- здійснення подальшої розробки та сприяння системному оновленню Інтернет-сайту щодо виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України;
- передбачення можливості доступу до результатів виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України широкого кола громадян;
- передбачення порядку ініціювання громадських слухань щодо результатів виконання Державного Бюджету України та Програми діяльності Кабінету Міністрів України;

- надання Кабінетом Міністрів у відповідному порядку звітних відомостей щодо використання грошового забезпечення на технічні потреби органу;
- запровадження системного експертного моніторингу звітних даних результатів виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України;
- надання громадянам можливості задавати питання посадовим особам Кабінету Міністрів щодо виконання Програми діяльності та інших функцій.

Впровадження зазначених пропозицій сприятиме подальшому забезпеченню підзвітності Кабінету Міністрів України інститутам громадянського суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білодід І.К., Бурячок А.А. та ін. Словник української мови: в 11 томах / І.К. Білодід, А.А. Бурячок. - Том 3. – К.: Наукова думка, 1972.
2. Пантелеєв В.П. Методологія побудови звітності / В.П. Пантелеєв // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. – 2014. - №2. – С.165-175.
3. Європейське врядування: Біла книга // Комісія Європейських Співтовариств: Брюссель, 25.7.2001 COM(2001) 428, остаточна редакція [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// <http://upi.org.ua/load/4-1-0-113>. – С. 11-12
4. Буханевич А.І. Публічна звітність органів державної влади та місцевого самоврядування як засіб розвитку громадянського суспільства / А.І. Буханевич // Державне управління: теорія та практика. – 2009. – № 2. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Dutp/2009_2/doc_pdf/Buhanevych.pdf
5. Кабінет Міністрів України: Програма діяльності Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://program.kmu.gov.ua/>

ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ УТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Никонець А. А.

*студентка V курсу юридичного факультету
Сумського державного університету*

Сьогодні процес розвитку фінансової системи України є досить складним та суперечливим. Зараз продовжується формування фінансової системи України, яка почала розвиватися на національному рівні лише з 1990 року, після того, як відбувся розпад СРСР, коли Україна стала відокремленою нацією і могла самостійно вирішувати свій подальший розвиток. Відтоді почала формуватися нова фінансова система, яка прагне буди схожою на європейську систему. Адже саме європейська система має еволюційний характер розвитку. Після становлення України, як самостійної держави, вона почала переходити на ринковий тип відносин. Проте, в наш час економіка нашої країни та звісно ж фінансова система України залишає бажати кращого. Тому, для удосконалення нашої фінансової системи, нам потрібно заглибитися більш детально в історію формування та зробити певні висновки, щодо подальшого розвитку. [1]

На протязі останніх десятиліть в Україні з'явилося безліч праць практикуючих науковців-економістів, присвячених «фінансовій системі», завдяки чому коло наших знань про неї істотно розширено. Вони розкривають питання вивчення історичних особливостей і проблем функціонування національної фінансової системи. Дані аспекти розглядали такі вчені, як О. Білоконенко, О. Гриценко, О. Вовчак, Г. Башняний, О. Квакша, В. Грушко, В. Лисицький, С. Науменкова, І. Сало, І. Форкун,